

F.M.ÖK. 62/2012. (IV.26.) önkormányzati határozata

az Országos Fejlesztési Konceptió és az Országos Területfejlesztési Konceptió előzetes kidolgozásával összefüggésben a megyei fejlesztési célok előzetes meghatározásáról

Fejér Megye Közgyűlése megtárgyalta a „Javaslat az Országos Fejlesztési Konceptió és az Országos Területfejlesztési Konceptió előzetes kidolgozásával összefüggésben a megyei fejlesztési célok előzetes meghatározására” c. előterjesztést és az alábbi határozatot hozta:

Fejér Megye Közgyűlése az előterjesztésben foglalkal egyetért, és az annak mellékletét képező összegző tanulmányban megfogalmazott előzetes célokat elfogadja annak érdekében, hogy mind az Országos Fejlesztési Konceptió, mind pedig az Országos Területfejlesztési Konceptió lehetőség szerint Fejér Megye célkitűzéseinek és érdekeinek figyelembevételével kerüljön elfogadásra.

Székesfehérvár, 2012. április 26.

Vargha Tamás s.k.
a közgyűlés elnöke

Dr. Molnár Krisztián s.k.
főjegyző

**Fejér megyei fejlesztési információk
az OFK és az OTK előzetes kidolgozásához**

Fejér megye az ókorban, majd a római kori Pannónia területének részeként is lakott, művelt és jelentős védelmi funkcióval rendelkező terület volt. 895 és 900 között érkeztek a honfoglaló magyarok erre az országrészre, amely központi elhelyezkedése révén a fejedelmi Megyer törzs szálláshelye lett. Géza fejedelem székhelyén kezdett kiépülni a mai Székesfehérvár (akkoriban: Fehérvár). A város Szent István korában a területi alapon szerveződő királyi vármegyrendszerben megyeszékhellyé vált. A török hódoltság időszakában veszített jelentőségéből, de mindig fontos hadi, közlekedési és mezőgazdasági, kereskedelmi centrum volt. Székesfehérvár volt a 16. század közepéig a magyar királyok koronázási városa és a legtöbbjük temetkezési helyszíne is.

Fejér megye a Közép-dunántúli régióban, Magyarország legfejlettebb nyugati részén, a Dunántúl közepén helyezkedik el. Földrajzi elhelyezkedését tekintve a legszerencsésebb adottságú megyék közé tartozik, fontos közlekedési folyosók szelik át, amelyek kedvezőleg hatnak a gazdasági fejlődésére. A megyében 108 település van, a megyeszékhely Székesfehérvár, amely az 1990-es évek közepén a világ 10 legdinamikusabban fejlődő városa közé tartozott. Azóta jelentős változások következtek be, de Fejér megye példája az ipari parkok, inkubátorházak, a működő külföldi tőke, a logisztikai központok, a környezetvédelmi monitoring rendszerek kialakításában ma is példaértékű lehet. A város földrajzi fekvése ideális, félúton helyezkedik el Budapest és a Balaton között, igen fontos közúti és vasúti útvonalak találkozásában. Központi fekvésénél fogva - a megye délnyugati térségét kivéve - relatív fejlett. A multinacionális nagyvállalatok és a hazai kis- és középvállalatok duális jelenléte - mint Magyarországon mindenhol - Fejér megyében is megfigyelhető, a modern technológia, a nemzetközi kapcsolatok, a piacgazdaságba való illeszkedés jelentős pozitív hatásokat hozott, ugyanakkor Fejér megyében is elmondható, hogy a hazai családi, kis- és középvállalkozások kapcsolódása nem nevezhető teljes körűnek. A mintegy 160.000 főt számláló két megyei jogú város - Székesfehérvár és Dunaújváros - Fejér megye jelentős ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági és pénzügyi központjai.

Fejér megye lakónépessége 426.000 fő, a megye népessége 1 év alatt 1650 fővel lett kevesebb. Székesfehérvár és Dunaújváros megyei jogú város. Jelenleg 10 kistérsége van, amelyek közül a Sárbogárdi és az Enyingi többszörösen hátrányos helyzetű. További városai: Mór, Sárbogárd, Bicske, Gárdony, Velence, Enying, Pusztaszabolcs, Ercsi, Adony, Rácalmás, Bodajk. Városi címre pályáznak Aba, Csákvár és Lepsény.

A Közép-Dunántúli Régióban és Fejér megyében a 2008-as gazdasági válság, amely az Egyesült Államokból kiindulva jelentős visszaesést eredményezett Európa több országában, felerősítette azokat a tendenciákat, amelyek évtizedek óta jellemezték az ország és a megye gazdaságát, az építőipar és a gépjárműgyártás visszaesését, az agrárgazdaság és a feldolgozó ipar egyoldalú szerkezetét „felnagyították”, romlott a megye délnyugati térségeinek az elérhetősége, csökkent az állatállomány, a nagyvárosokban is nőtt az munkanélküliség.

Fejér megye önkormányzatai - a központi gazdaságpolitika és önkormányzati finanszírozás következtében - kötelező feladataiknak eleget téve, és meglévő intézményeik fenntartását szem előtt tartva, eladósodtak. Ez nagymértékben kihatott az intézmények működtetési színvonalán túl a fejlesztésekre is.

Az agrárgazdaság - a rendkívül szélsőséges időjárás ellenére - kiemelkedő eredményeket ért el. Fejér megye a 2009-es visszaesést követően „emelkedve süllyedő” a többi megyével összehasonlítva az országos átlaghoz közelít az 1 főre jutó GDP tekintetében, ugyanakkor a jövedelem összehasonlításban a Közép-Magyarországi Régióhoz és a nyugat-magyarországi megyékhez közelít. A Fejér megyeiek, az itt élő emberek és intézményeik mindig konkrét elképzelésekkel, tervekkel rendelkeztek, célkitűzéseik reálisan illeszkednek Magyarországra és a Közép-Európai Régió céljaihoz.

1. Fejér megyét jellemző fő trendek

Az egy főre jutó GDP, a térségi versenyképesség javítása

Egy főre jutó bruttó hazai termék, ezer Ft (GDP/fő)

Fejér megye	2 382	2 499	2 152
Komárom-Esztergom megye	2 708	2 802	2 506
Veszprém megye	1 850	1 933	1 764
Közép-Dunántúl	2 300	2 401	2 126

Egy főre jutó bruttó hazai termék az országos átlag százalékában (%)

Fejér megye	95,8	94,5	84,2
Komárom-Esztergom megye	109,0	106,0	98,0
Veszprém megye	74,4	73,1	69,0
Közép-Dunántúl	92,6	90,8	83,2

A fejlődési mutatók elemzéséből kiderül, hogy Fejér megye legfontosabb stratégiai célkitűzése, hogy a nemzetgazdaságban visszaszerezze az egy főre vetített GDP termelésnek válság előtti időszakra vonatkozó jellemzőit. Ez a megyei önkormányzatnál – mint a fejlesztésért felelős választott testületnél – **rendszer szemléletet** követel meg. Másként fogalmazva a szakterületek úgy kell összehangolni a területiség elvével, hogy a támogatási rendszerek egymásra épüljenek.

A **helyi gazdaságra** és a **hálózati jellegű együttműködésre** építkezés elve számunkra a megye gazdaságának és helyi társadalmának megerősítését, a hálózati gazdaság (klaszter) megteremtését, mint a jövő vidékfejlesztésének legfőbb alapját jelenti. Ahol törekedni kell a tájegységek önálló termelésére, illetve a mezőgazdaság legfontosabb piaca a helyi és hazai piac legyen.

A **helyi közösségek részvétele a fejlesztésekben** alapérték, amely magába foglalja a vidéki munkahelyek gyarapítását, a demográfiai egyensúly helyreállítását, az agrár- és élelmiszergazdaság, az egyes szakágazatok egyensúlyának újbóli kialakítását, a vízkészletek és ivóvízbázis védelmét, és mindenek előtt a termőtalaj védelmét. Csökkenteni kell az energia-kiszolgáltatottságot és a kereskedelmi hálózatoktól való függést.

Fejér megye **lakónépessége** az országos átlagot meghaladó mértékben csökkent. 2011 decemberében 426.000 fő volt, az év folyamán 3650 gyermek jött világra és 5300-an haltak meg. A legfontosabb társadalompolitikai feladatunknak – amely Magyarország politikájának is vezető feladata – olyan társadalmi, gazdasági, szociológiai környezet teremtése, amely a népességfogyást mérsékli, és az életminőséget javítja.

Melléklet: Statisztikai Tájékoztató,
Fejér megye 2011/4

A foglalkoztatás

A gazdaságilag aktív népesség száma összességében kedvezően alakult. Fejér megyében számuk 190,3 ezer fő, az előző negyedévinél ezer fővel magasabb, míg a régióban összességében 0,6%-os, országos szinten 0,2%-os csökkenés következett be. A foglalkoztatottak száma Fejér megyében 1,3 ezer fővel 171,4 ezer főre nőtt, ami 52,6%-os foglalkoztatási szintet eredményezett. Ez 2,4%-ponttal meghaladja az országos mutatót, de a régiósnál 0,9%-ponttal alacsonyabb.

Fejér megye mutatói az előző negyedévhez viszonyítva javultak, és kedvezőbben alakultak az országos mutatóknál, a régiót tekintve pedig átlagosnak mondhatók. Összességében a megye gazdasági aktivitási mutatói a múlt negyedévben kedvezően alakultak, ami által a foglalkoztatási arány, aktivitási arány értéke egyaránt emelkedett.

A pályakezdő álláskeresők száma a tárgy hónapban régiós szinten 4.854 fő, az előző havinál 3,2%-kal (152 fővel), az egy évvel korábbinál 5,4%-kal (249 fővel) magasabb. A legtöbb pályakezdőt (2.206 főt) Fejér megyében tartották nyilván.

2012. február hónapban 24.669 fő szerepelt a regisztrációban, az előző havinál 650 fővel (2,7%-kal) több, az egy évvel korábbinál azonban 1.610 fővel (6,1%-kal) kevesebb.

A múlt hónaphoz képest a megye majd mindegyik körzetében nőtt az álláskeresők száma, Bicske körzetében a legkisebb mértékben, 1,3%-kal, 17 fővel. Székesfehérvár körzetében 332 fővel (3,5%-kal), Dunaújváros térségében 244 fővel (5,4%-kal), Gárdony körzetében 88 fővel (5,5%-kal), Mór térségében 52 fővel (4,3%-kal), Sárbogárd körzetében 38 fővel (1,7%-kal) és Ercsi körzetében 28 fővel (1,9%-kal) nőtt az állomány. Enying térségében viszont 149 fővel voltak kevesebben az előző havinál, ami 6,7%-os csökkenést jelent.

Az előző év azonos időszakához képest lényeges javulás történt, megyei szinten átlagosan 6,1%-kal, 1.610 fővel csökkent az álláskeresők száma. Székesfehérvár térségében 703 fővel, Dunaújváros körzetében 486 fővel, Enyingen 243 fővel, Bicskén 142 fővel, Mórton 98 fővel szerepeltek kevesebben a regisztrációban, ami 6,7%-os, 9,3%-os, 10,5%-os, 9,4%-os illetve 7,2%-os csökkenésnek felel meg. Gárdony, Sárbogárd és Ercsi körzetében azonban néhány tízfős emelkedés következett be, 22, 21 illetve 19 fővel nőtt a számuk, ami 1,3; 0,9 és 1,3%-os növekedésnek felel meg.

Melléklet: FM Kormányhivatal
Munkaügyi Központ tájékoztatója.

A beruházások 2011-ben a megyei székhelyű gazdasági szervezetek 139 milliárd forint értékű fejlesztést valósítottak meg, ez 5,1 %-kal több, mint az előző évi. 1 lakosra 327.000 Ft beruházási érték jutott, ami a régiós átlagnál 25%-nál magasabb.

A mezőgazdasági beruházások 23%-kal nőttek. Az ingatlanügyi vállalkozásoknál a beruházások megnégyszereződtek, az adminisztratív szolgáltatások területén háromszorosára, a művészet és szabadidő, valamint a tudományos és műszaki ágazatban a beruházások kétszeresére nőttek. A kereskedelem és szállítás területén azonban 5,3%-kal csökkentek.

Az építőipar teljesítménye drámai mértékben tovább csökkent, különös tekintettel a mikro vállalkozásoknál. Tovább csökkent az új lakások használatbavételének száma, amely a bázisnál 28%-al kevesebb. Legfontosabb trend az állami, önkormányzati intézmények – Fejér Megyei Kórház és Rendelőintézet, Fejér Megyei Levéltár, szakképző – TISZK, oktatási intézmények – meglévő állományának, fejlesztéseinek számbavétele, befejezése és a fejlesztési célok újragondolása. A gazdálkodó szervezeteknél az ipar és kereskedelem szolgáltatás területén rendkívül nagymértékű átrendeződés tapasztalható, amelynek egyik mozgatója a globális válság, a túlfogyasztás, a távol-keleti piacokhoz való „elváándorlás” és a korábbi időszakban a feldolgozó ipar helyi terméket forgalmazó szövetkezetek drasztikus megszüntetése.

A Közép-Dunántúli Regionális Operatív Program 2011 és 2013 közötti időszak (plusz 2 év) teljesítéséhez ragaszkodnunk kell. Ezt nem gátolhatja a jelentős mértékű intézményi tulajdonosváltás, a járások kialakulása és a nagymértékű működési forráshiány sem.

Melléklet: KDOP Akcióterv
2011-2013 jelentése

Országos infrastruktúra-fejlesztéshez kapcsolódó közösségi közlekedésfejlesztés

Az állami vasúti, az állami közúti, vállalati közösségi közlekedés átalakulása, a Budapest elővárosi közlekedés szervezatlensége, a rendszerben meglévő párhuzamosságok, a vasúti

szárnyvonalak helyenkénti kihasználatlansága, a VOLÁN buszjáratok jelentős többletköltség-igénye a legfontosabb tennivalók sorába emeli az ütemes, biztonságos és gyors közösségi közlekedés, **egységes tarifarendszer megszervezését** és kialakítását. Erősíti ennek igényét a közigazgatás átszervezése, a foglalkoztatás erőteljes polarizációja, a régió- és megyehatárokon jelentkező „fehér foltok” újbóli megjelenése. Székesfehérvár és Dunaújváros **intermodális** fejlesztési tervezése eltérő stádiumban van. Székesfehérvár és térségéhez kapcsolódhat a Velencei-tó térsége, Mór kistérség és ipari centrum közösségi közlekedése, erre vizsgálat készül. Bicske térsége és a Váli-völgy kapcsolódhat a Budapest – Budaörs – Bicske – Tatabánya elővárosi vasúti közlekedés és „ráhordás” rendszerhez. A Pusztaszabolcs – Dunaújváros – Paks – Sárbogárd vasúti, közúti, személyszállítási közlekedése integrált tervezést és gondolkodást igényel, amelyet célszerű összekapcsolni a meglévő hálózat fejlesztésével. Fejér megye számára nagy lehetőség a dunai, közúti és személyszállítás régóta javaslatként szereplő fejlesztésének ügye. A Székesfehérvár–Börgönd reptér gazdasági repülőtérré való fejlesztése – a kiemelt országos repülőterek kihasználatlansága miatt – leállt, illetve a Dunaújváros-Kisapostag repülőtér fejlesztéséhez hasonlóan sport- és kiségek fogadására alkalmas. Fejér megye szerkezeti tervében és rendeletében szerepel az új **nagykapacitású** - Nabucco vs. Déli - **áramlat** átvezetése, továbbá egy Nyugat-Európát Budapesten keresztül a Balkánnal összekötő **gyorsvasút** nyomvonalának kijelölése.

Fejér megyében több kiemelt vagy országos operatív program fejlesztési munkái valósulnak meg. Ezek közül költségvetési nagyságuk és térségi hatásuk miatt kiemelkednek

- Budapest – Székesfehérvár – Boba vasútvonal, a 30. számú vasútvonal rekonstrukciója, Székesfehérvár és a Velencei-tavi települések vasútállomásainak rekonstrukciója, valamint az elővárosi vasúti közlekedés fejlesztése.
- Székesfehérvár intermodalitását fejlesztő program
- a 8. és 62. út fejlesztése, benne Székesfehérvár nyugati elkerülő, Perkáta – Seregélyes – Szabadegyháza elkerülő szakaszainak építése, és reményeink szerint a Móri csomópont átépítése.

Fejér megyének eminens érdeke fűződik ahhoz, hogy a közlekedési hálózat fejlesztése és fenntartása segítse elő a Győr – Tatabánya – Komárom – Mór – Székesfehérvár (Börgönd) – Dunaújváros - Kecskemét ipari és logisztikai központ közötti nagyklaszter kialakulását és működését.

A közösségi közlekedés átalakulásával Fejér megye érdekelt abban, hogy az intermodalitás hálózatához kapcsolódjon Pusztaszabolcs – Dunaújváros – Paks – Sárbogárd, amely lehetővé tenné Sárbogárd – Cece – Mezöszilas térségének bekapcsolását a Dunaújvárosi foglalkoztatási, tudományos, felsőoktatási és egészségügyi centrum regionális központjába úgy, hogy ezt a törekvést segítse a Paksi atomerőmű és térségének felülvizsgálatakor keletkező fontos energetikai, foglalkoztatási és a térség életminőségének, agrárgazdaságának fejlesztési igényeinek kielégítése.

Melléklet: KÖZOP, Fejér megye szerkezeti terve és szabályozása Paksi atomerőmű felülvizsgálata

Fejér megye kiegyensúlyozott fejlődése szempontjából döntő fontosságú, hogy sikeresen folytatódjon és eredményesen fejeződjön be a 2007-2013 KDROP. A Fejér Megyei Önkormányzat vette át a korábbi Fejlesztési Tanács irányító és ellenőrző tevékenységét azzal, hogy az Ügynökség továbbra is ellátja munkáját. Ezen programok közül kiemelkedik a megyei **állami és önkormányzati utak javítását szolgáló projektek**. A Fejér megyei országos alsóbbrendű közúthálózat állapota kritikus, különösen azokon a szakaszokon, ahol az átmenő tranzitforgalom lerövidítéseket végez, valamint csak részlegesen történt meg az M6-os út 1-3. szakaszának építéskor keletkezett – a megye úthálózatának 1/3-át érintő - burkolatkárok helyreállítása.

Melléklet: Részletes kimutatás a KDROP útburkolat javításairól és kisebb forgalom technikai beavatkozásairól

A **telephely-fejlesztési** cél rendkívül népszerű megalapozója lehet a megye foglalkoztatási, termelési és szolgáltatási fellendülésének. Megállapítható, hogy a megye délnyugati területe, továbbá Bicske térsége kismértékben vagy nem szerepelnek a pályázók között. A pályázatok erőteljesen a nagyvárosok, Mór és a Velencei-tó térségére koncentrálnak. Az ipari és kereskedelmi telephely-fejlesztéseken túl javasoljuk kialakítani a vidékfejlesztés, a zártkerti-háztáji típusú gazdálkodás, szociális gondoskodás telephely-fejlesztési céljait kiszolgáló „vidékfejlesztési-inkubátorházakat”. Azok egy falusi tudáscentrum, a kereskedelem, szolgáltatás, helyi termék, közös feldolgozás és képzés központjai lehetnek, ahol – „kerítésen kívül” – a közműfejlesztéshez, az informatikai és értékesítés szervezéséhez az állam hozzájárul. A megye településfejlesztési prioritásai között – a nagyvárosok kiemelt programjain kívül – elsősorban a városközpont és településképzés javítása szerepel. Fontosnak tartjuk, hogy az új közigazgatási, járási rendszerben javuljon a közszolgáltatások elérhetősége és intézményrendszere. A városok és nagyközségek, járásközpontok új feladat- és hatásköréhez illeszkedő intézményrendszert, továbbá az önkormányzati minimum-szint kielégítését szolgáló fejlesztéseket kell előtérbe helyezni.

Melléklet: KDROP -
Telephelyfejlesztés,
Településfejlesztés

Turizmusfejlesztés

Jelenleg a kisebb turizmusfejlesztési ügyek mellett a városi TDM-ek, illetve helyenként a borturizmus fejlődését szolgáló programok szerepelnek csak.

Nagyobb szerepet kell, hogy kapjon a turisztikai programok kialakításánál a helyi termék, a helyi specialitások és szokások bemutatása, a testvérmegyei és testvérvárosi kapcsolatok továbbfejlesztése és Fejér megye jó lehetőséget biztosít a zarándokturizmus számára is. Ma még óriási kiaknázatlan terület a nemzetközi és hazai jelentőségű sportesemények, szabadidős rendezvények résztvevőinek fogadása, ellátása, szórakoztatása. A Duna-mente, a Sárvíz-völgye, a Fehérvárcsurgói víztározó, a rétimajori halastavak és víztározók vízi- és ökoturizmusba való bekapcsolása fontos idegenforgalmi attrakcióvá válhat. A következő időszakban törekedni fogunk arra, hogy a kiemelt országos projektek illeszkedjenek Fejér megye és a Közép-Dunántúl stratégiai elképzelései közé, mind városképi, környezet- és természetvédelmi, valamint beruházási szempontból is segítsék elő a vendégéjszakák növekedését, a történelmi emlékhelyek látogatottságának növelését, a sport- és egyházi turizmus adta lehetőségek kiteljesedését. Székesfehérvár megyei jogú város úgy döntött, hogy a Királyi Séta keretén belül megvalósuló Nemzeti Emlékhely ügyét, annak méltó kialakítását, a történelmi belváros többi fejlesztési ügyétől elválasztja. Ugyanakkor összekapcsolja az 1938-as Emlékév évfordulójának fejlesztési és programeseményeivel. A székesfehérvári Nemzeti Emlékhely kialakítását, méltó, művészi, a város polgárainak tetsző megjelenítését úgy kell beilleszteni a történelmi város szövetébe, hogy az időtálló, a szakrális jelleget kiemelő, a koronázási-királyi városhoz, a magyarság államalapításához méltó legyen. A Velencei-tavi kiemelt, az előző kormány időszakában indított projektjeinek tanulságait mindenkinek le kell vonnia!

A Velencei-tó környezet- és vízminőség-védelmével megegyező projektjei közül azokat kell támogatni, amelyek vonzó célpontot jelentenek a sport, a rekreáció, az ifjúsági turizmus, a fogyatékkal élők pihenésének számára is. A Velencei-tó térségében működő Fejlesztési Tanács összehangolja, egységes szerkezetbe foglalhatja a települések érdekeit és lehetőségeit, a gigantikus fejlesztések helyett inkább a helyi foglalkoztatásra, a vendégéjszakák növelésére, az előretervezhető hazai és közép-európai turisztikai szolgáltatásokra helyezi a hangsúlyt.

Melléklet: ROP – turisztikai fejlesztései
Kiemelt országos fejlesztési programok

Vízvédelem, ivóvíz- és szennyvízprogram

Nem valósult meg a Séd-Gaja-Nádor-rendszer revitalizációja, amelynek megvalósítására kezdetben 13 milliárd forint és a privatizációból származó kötelezettség volt. Mi, Fejér megyeiek Tolna megyével összefogva azt javasoljuk, hogy a Duna – Sió torkolat – Kapos – Sió – Séd – Gaja – Nádor rendszer közös tervezésével és rehabilitációjával a befogadótól indulva előzzük meg a tavak és víztározók lecsapolásával, továbbá a belvíz és csapadékvíz időszakos többletéből keletkező vízkárokat. Ezzel egyidejűleg egy magasabb szintű, biztonságosabb ivó- és öntözővíz-tározás, valamint az élővizeknek gazdasági hasznosítása válik lehetségessé.

Melléklet: Séd-Nádor-rendszer revitalizációja

A Velencei-tó üdülőkörzet és vízgyűjtő területe, termálfürdői jelentős turisztikai, környezet és természetvédelmi és befektetői célterülete hazai és külföldi befektetőknek. A megye fő törekvése, hogy megtaláljuk az optimumot a kedvező közlekedési és üdülési célok, a turisztikai szándékok és a vízgazdálkodás, vízminőség-védelmi és nem utolsósorban természetvédelmi érdekek között. Ezért gondolkodásunk középpontjában az optimumkeresés, a családi turizmus, a hátrányos helyzetű gyermekek és családok valamint a termálturizmus, sport és szabadidő és a fogyatékkal élők igényeinek kielégítése áll, amelynél a turizmus nemzetgazdaságot segítő és a Tó körüli foglalkoztatást elősegítő vállalkozások bővítése is a cél.

Melléklet: Velencei-tó célkitűzési fejlesztései
WAREMA monitoring program

Fejér megye fenntartható fejlődésének egyik fontos kulcseleme a Duna-völgye Stratégiához való kapcsolódás. Az a célunk, hogy az egész megye kapcsolódjon a több ország által összefogott program mindegyik eleméhez.

Számunkra fontos:

- hogy a Duna parti sávjának ivóvíz kincse sértetlen legyen hosszútávon
- a Duna meder változásai és a nem kellően átgondolt településszerkezeti szabályozások ne okozzák a partfal további erózióját
- a turizmus nemzetközi (hajó- és evezősforgalom, kerékpárút, galériaerdők látogathatósága, a part menti borok és helyi termékek bekapcsolása, motelek és szállodák forgalmának fellendítése, limes – ripa Pannonica feltárása) vérkeringésébe való bekapcsolása.

Ez is integrált gondolkodást és tervezést kíván.

Melléklet: Duna-stratégia
Duna-völgye stratégia

Szennyvíz

Fejér megye felszíni, felszín alatti vízkészleteinek, talajminőségének megóvása érdekében fontos feladat a településeken keletkező kommunális és ipari szennyvizek környezetkímélő gyűjtésének, kezelésének biztosítása. Ennek érdekében összehangoltan szükséges megvalósítani a még ellátatlan települések csatornázását, szennyvizeinek kezelését. A Fejér

megyei települések folyamatosan pályáznak a csatornázási, szennyvízkezelési feladataik megoldásának támogatására, azonban sok pályázat nem részesült eddig még támogatásban.

Szennyvízcsatornával ellátott települések Fejér megyében

(adatforrás: Nemzeti Környezetegészségügyi Intézet Közép-dunántúli Kirendeltsége 2012. februári adata)

A megye 108 települése közül 68 településen van közüzemi szennyvízcsatorna. Jellemzően ezeken a településeken a csatornázottság kiépítése 70-100% közötti, megoszlását a következő táblázat szemlélteti.

csatornázottság	100 %	90-99%	80-89 %	70-79%	70% alatt
település szám	36	18	10	4	5

Szennyvízelvezetéssel és tisztítással, és nyertes pályázattal sem rendelkező települések:

- Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és -tisztítási Megvalósítási Programban érintett települések (2000 fő feletti, szennyvízelvezetéssel és tisztítással, vagy pályázati támogatással nem rendelkező települések): Lovasberény, Alap, Kulcs.

(A 25/2002 (II. 27.) Korm. rendelet településeit összevetve a kiépített vagy folyamatban lévő beruházással rendelkező településekkel.)

- A megyében 16 olyan település van, amely lélekszáma nem éri el a 2000 főt és nem rendelkezik szennyvízcsatornával, vagy kiépítésre nyertes pályázattal (Daruszentmiklós, Mátyásdomb, Alsószentiván, Bakonykúti, Csősz, Hantos, Igar, Mezőkomárom, Nagykarácsony, Nagylók, Óbarok, Sáregres, Sárszentágota, Szabadhidvég, Vajta és Zichyújfalu.)

Ivóvíz

Fejér megye területén a települések vízellátását általában regionális és kistérségi rendszerről biztosítják, vagy önálló saját vízműről oldják meg. Néhány település önállóan oldja meg vízellátását vagy az Önkormányzat által üzemeltetett Vízműről, vagy létrehozott helyi szervezeten keresztül.

A vízellátás vonatkozásában a fejlesztési feladatokban ma már nem a bekötöttség növelése, a "mennyiségi ellátás" megoldása a legfontosabb, hanem a "minőség" biztosítása kerül előtérbe a vízellátással kapcsolatos fejlesztési feladatok körében. A vízminőség védelme az általánosan terjedő elszennyeződés következtében egyre nehezebb feladat. Az egészséges víz, mint a természet legfontosabb kincse kiemelt védelmet igényel. A jövő feladata, rövid és hosszabb távon egyaránt a vízbázisok fokozott védelmének biztosítása.

Az arzénal szennyezett vizű települések: Hantos, Lovasberény (előkészítési fázis), Nagyvenyim-Mélykút, ammónium tartalmú vízzel ellátott települések: Alap, Csősz, Igar, Kálóz, Mátyásdomb, Mezőszilas, Sárbogárd-Pusztægres, Sárbogárd-Sárhatvan, Sárbogárd-Sárszentmiklós.

Melléklet: Fejér megyei összefoglaló a szennyvíz, ivó víz, vízkeret irányelvek, felszíni és felszín alatti vízgazdálkodás részleteiről

Kommunális hulladék kezelése, gyűjtése és hasznosítása

Fejér megye településeinek többsége csatlakozott a Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Társuláshoz. Székesfehérvár és Dunaújváros meghatározó szerepet

vállalt a társulásban. Alapvető feladatnak tartjuk, hogy a Fejér megyében keletkező hulladék a környezet- és természetvédelem, a településtisztaság kérdésein túlmenően igen fontos nyersanyagot szolgáltatson a szolgáltató iparnak és alapja legyen a közfoglalkoztatásnak. A jogszabályváltozások segítik a patrióta gazdaság és a helyben foglalkoztatás esélyeit, de a hosszú távú tervezésnél gondot jelent az állandó változás. Fejér megyében célszerű a biomassza és a hulladék hasznosításából nyert energiarendszer hálózatának kialakítása, amelynek során a meglévő adottságokat figyelembe kell venni.

Melléklet: Közép-Duna Vidéki
Hulladékgazdálkodás Társulás
tervei

Energetika

Az **energiamix**, a hagyományos és megújuló energia előállítása és a fogyasztóhoz való eljuttatása Fejér megye gondolkodásának középpontjában áll. A nagyvárosokban példamutató, de jelentős adósságterhelő megoldást jelent a lakóépületek utólagos hőszigetelése. Az összes településen és intézménynél fokozottabb mértékben kell törekednünk a kapcsolt energia és napenergia, valamint biomassza hasznosítására, ugyanakkor a magyar vállalkozók csak hosszú távú állami garanciákkal vállalkoznak befektetésre. Helyi szinten nem biztosítható a megújuló energiaigény, befogadó készség és támogatás. Szükségesnek tartjuk, hogy a közösségi közlekedés is segítse elő az energiafüggőségünk csökkentését. Időt álló, hosszútávban gondolkodó, és a hazai vállalkozókat bevonó intézményi szintre lebontott megyei **energiamérleg** és intézkedési terv kialakítására van lehetőség.

Melléklet: Fejér megye energia
racionalizálási programja

2. Mi a megye 2030-ra vonatkozó jövőképe és melyek az elérést szolgáló fő célok?

Az önkormányzati és területfejlesztési törvény hatályos jogi szabályozását – és az eddig megismert EU Strukturális és Kohéziós Alapok - figyelembe vételével a megye szerepe jelentős mértékben megváltozott, feladatai átstrukturálódtak. A korábbi elsődlegesen intézményfenntartó és működtető hivatali rendszer helyébe a megye területfejlesztése és területrendezése, valamint a települési rendezési tervek összhangjának megteremtése - léptek. A helyi fejlesztések, valamint a területfejlesztés megyei és térségi szintű koordinálását biztosító összekötő szerep megerősítésre került. Ezen különböző szintű fejlesztések, különböző szakterületek összefogását, integrálását jelentik, melyek közül a legjelentősebb szakágak a területpolitika részét képező területfejlesztés és területrendezés, a közösségfejlesztés, vidékfejlesztés és a környezetpolitika. Biztosítanunk kell a turizmus, az otthonteremtés, a vidéki élet minőségének javítását az országos és térségi politika összhangját. Fejér megye 2030-ra vonatkozó jövőképe és az azok elérését szolgáló fő célok:

- foglalkoztatás növelése, a nők társadalmi szerepvállalásának segítése, segély helyett munkába állítási program folytatása
- tudásalapú társadalom, és helyi közösségek kialakítása, a műveltség színvonalának növelése, nemzeti és kisközösségi identitásfejlesztése. A megye magas színvonalú óvodapedagógiai, alsó- és középszintű oktatási színvonalát meg kell őrizni, a tárgyi feltételeket különös tekintettel a nyelvi és természettudományi tárgyak oktatásánál javítani kell.

Ki kell terjeszteni a digitális oktatás képzés nevelés feltételrendszerét. A felsőfokú képzés jelentős átalakuláson megy keresztül. Székesfehérváron és Dunaújvárosban a felsőfokú oktatás elért színvonalát és a bázisokat meg kell tartani. E mellett lehetőséget látunk a műszaki, természettudományi felsőoktatási karok, a földügyi igazgatás és térinformatikai képzésekben.

Azokon a településeken, ahol a roma népesség részaránya nagyobb és a munkanélküliség több generációsan tartósan 20% fölötti értéket mutat, kiegészítő fejlesztésekkel elő kell segíteni a társadalmi integrációt (Sárkeresztúr, Pátka, Enying). A fogyatékkal élők, hátrányos helyzetűek, szociálisan rászorultak speciális képzését és foglalkoztatását emberi léptékű intézményekkel javítani kell. A fenntarthatatlan műemléki épületekben működő intézményeket ki kell váltani.

- **dinamikus gazdasági növekedés**
Az ipari fejlesztések extenzív szakasza lezárult, ezért az intenzív fejlesztések között a feltétlenül szükséges kutatás és fejlesztés eredményeit kiaknázó gazdasági növekedés (a fenntartható fejlődést is figyelembe véve) elősegítése. Ennek keretén belül a nemzetközi tudományos tapasztalatokat is felhasználva a megyében meglévő felsőoktatási intézmények eredményeit a fejlesztés szolgálatába kell állítani.
A gazdasági növekedésben nagy tartalékokat jelenthet a megye kiváló agráradottságainak kihasználása, mely sajnálatos módon első sorban a déli térségek településeit jellemzi. Ennek érdekében pályázati rendszerek igénybevételével támogatni kell a helyi gazdákat és helyi termékek előállítását, egyúttal biztosítani számukra a szükséges piacokat.
- **a globális piacokon versenyképes gazdaság kialakítása, ezzel egyidejűleg a gazdasági fejlődés fenntarthatósága hazai vállalkozók és termelők szervezett piacra jutásának elősegítése.** A helyi és országos stratégiai célok olyan típusú elérése az agrár – vidékfejlesztésben, energiatermelésben, félkész és késztermék előállításban, hogy annak fő részvényesei, érdekeltjei a hazai kis- és középvállalkozók, gazdálkodók legyenek.
- **integrált település-, nagyváros- és megyefejlesztés, amely nagyobb teret nyit az életminőség javításának, a gyermekvállalási és -nevelési kedv növelésének, figyelembe veszi az életkor kedvező növekedését és az ebből eredő eltérő igényeket, láthatóvá teszi az életminőséget befolyásoló levegőtisztasági, ivóvíz minőségi, közlekedési, étel- és élelmiszer minőségi adatokat és tudatos életvitelre nevel.** Az agglomeráció és a települési hálózat önkormányzatai között a közös tervezés és programozás kapjon nagyobb teret. A közösségi közlekedésben tarifaközösségeket kell kialakítani.
- **az otthoneremtésben és infrastruktúra-fejlesztésben Fejér megye központi fekvése ellenére lemaradás tapasztalható, nem javult a megye dél-nyugati részének az elérhetősége, különösen a Sárbogárd, Cece, Lajoskomárom környéki és a Sió-menti településeké.** Az intermodalitás, a fő vonalokhoz és csomópontokhoz való kapcsolódás, a közösségi közlekedés tarifarendszerének, integrációjának kialakítása lassú, mely különösen a zsáktelepüléseket és az aprófalvakat veszélyezteti. Fontos Dunaújváros, Mezőfalva, Sárbogárd, Mezőszilas térségének bekapcsolása a Dunaújvárosi decentumba, Enying-Dég térségének a Balaton déli partjához való „csatlakoztatása”, Váli-völgy elővárosi vasúti közlekedéshez való hozzáféréseinek javítása, továbbá Csákvár és Felcsút térségének a Bicskei intermodalitáshoz való bekötése. Rendkívül fontos Mór térségének Oroszlány és Zirc irányába való közlekedési kapcsolatainak javítása, amely egyben elősegítheti a megyeközpontok közötti kapcsolat javítását is. A Győr – Székesfehérvár – Dunaújváros – Kecskemét logisztikai tengely kapcsolódást jelent a dél-német ipari nagyklaszterhez, a Székesfehérvár és Dunaújváros intermodális rendszeren keresztül.
- **Az eurovelo kerékpárút hálózathoz és a regionális kerékpárút hálózathoz történő kapcsolódás felülvizsgálata.** Szükséges a Fejér megyei Duna-parton is kerékpárút vezetése, a Duna-híd – Sárvíz-völgye – Balaton összeköttetés, a Velencei-tó körüli kerékpárút bekapcsolása a Duna-menti hálózatba épp olyan fontos, mint Gorsium és a Nemzeti Emlékhelyek (Székesfehérvár, Pákozd), valamint a tájvédelmi körzetek kerékpárral való elérésének biztosítása. A logisztikai központok továbbfejlesztése megtorpant, ezért rendkívül fontos, hogy a dunaújvárosi vízi, a börgöndi légi, továbbá

a nemzetközi vasúti és közúti áru fuvarozás és raktározás a gazdaság igényeihez alkalmazkodjon.

- a megye turisztikai célú fejlesztése integrált gondolkodást igényel, a Duna-völgye Stratégia, a Velencei üdülőkörzet, a Bakony, a Vértes, Sárrét, a borturizmus és ökoturizmus, Gorsium és Intercisa, a limes, a Fejér megyei szokások és hagyományok, az ezekre alapuló programok jó lehetőséget biztosítanak, hogy Budapest és Balaton között Fejér megye mint turisztikai cél előbbre lépjen. A Nemzeti Emlékhely méltó kialakítása, a szakrális központ tervezett időszakban való megvalósítása régi adósságunk.
- a magyar egészségügyi, szociális és gyermekvédelmi hálózat átalakítása és fenntarthatóvá tétele egy hosszú távú folyamat. A Közép-Magyarországi kórház és fekvőbeteg ellátó rendszerhez való kapcsolódás akkor jelent minőségi előrelépést, ha kiépülnek a területi szakellátás hiányzó intézményei, illetve a járási, kistérségi járóbeteg-ellátás teljessé válik (Aba, Enying). Fontos területnek tartjuk, hogy az egészségtudatos magatartás kialakuljon, az emberek „alacsony küszöb” szintű szolgáltatásokkal hozzájussanak egészségi állapotuk megismeréséhez, a szűrőhálózatok kiteljesedjenek és elérhetővé váljanak a fejlett szakellátási és beavatkozási központok.
- szociális integráció
- környezet- és természetvédelem
- termőföld védelme

3. Melyek a megye 2014-2020 közötti időszakra meghatározott legfontosabb prioritásai?

Fejér megye a tervezett időszakra meghatározott legfontosabb prioritásait az országos és európai prioritásokhoz való alkalmazkodása mellett a megye sajátos jellegéből adódó célok jelentik.

1. Fejér megye **népességfogyás-ütemének csökkentése** és megakadályozása.

Fejér megye lakossága 426.120 fő 1620 fővel csökkent 1 éven belül, a megyei jogú városok és a Duna-völgye, valamint Velencei-tó térségét kivéve jelentős az elvándorlás és a csökkenés. Relatív kevés a bölcsődei férőhely és az óvodák száma. Nem elég családbarát a nagyfoglalkoztatók jelentős része. További okok a nők szülés utáni munkába állásának problémája, a részfoglalkoztatás rendkívül csekély mértéke, a családi mikro- és kisvállalkozások számának csökkenése, az infláció stb. Változtatni kell az előző időszak nevelési és médiakommunikációs irányultságán és színvonalán is!

Alátámasztó célszámok: A lakásállomány 2011-ben 169.812 volt. A használatba vett lakások száma 28%-kal csökkent, a bérlakásépítés gyakorlatilag megszűnt. Újra kell teremteni még a fiatalok lépcsőzetes lakáshoz való jutásának rendszerét, és fent kell tartani a hosszútávú család- és gyermektámogatási rendszert.

Tervezhető intézkedések:

- a településen megüresedett, illetve a túlzott eladósodás miatt önkormányzati tulajdonba kerülő házak és lakások gyorsított eljárással, szoc.pol. támogatással való bérbeadása.
- a vonzó, beépíthető, munkahely közeli települések otthonteremtési programjainak kialakításával pozitív vándorlási egyenleg elérése Fejér megyében.

2. **Foglalkoztatáspolitikai**, munkanélküliség, fiatalok munkába helyezése

Fejér megye foglalkoztatási fő mutatója drámaian alacsony 52,4% (országos foglalkoztatási adat: 50,2% !). Magyarország célkitűzése, hogy a foglalkoztatottsági alapot mutatót 65%-ra emeli, amely egy összetett gazdasági és társadalompolitikai eredményként születhet meg, alapvető feltétele a gazdasági stabilitás és növekedés. Természetesen tudatában vagyunk

annak, hogy ez egy adott megyében önállóan nehezen javítható, mégis kiemelt prioritásként kell kezelnünk, hogy elsősorban a kis- és középvállalkozások pályázatainak támogatásával, patrióta gazdaság megteremtésével, az önfenntartó képesség és önellátás feltételrendszerével, helyi termékek piacra jutásának elősegítésével, helyi vállalkozások azonos feltételek teljesítése melletti kedvezményezettségével – elősegítsük a foglalkoztatás növelését. A településszerkezeti terveknel – törvényi keretek között – elősegítjük a zártkerti, az állattartás feltételeit, az önfenntartást javító rendeleteket. Javasoljuk, hogy az országos foglalkoztatási mutatószámok alátámasztására és főleg a helyzet javítására készüljenek megyei vagy térségi részletes tervek és a megyék mérjék fel az értelmes és értéket teremtő közmunka lehetőségeit a települési közterületeken, erdő- és vízgazdálkodási területeken kívül is.

3. Fenntartható gazdaság fejlesztése

Fejér megye ipari termelése a gazdasági visszaesés rendkívül alacsony bázisához képest 11%-kal **nőtt (ipari tevékenység** volumene). Az egy lakosra jutó termelés értéke 4 833 000 Ft, amely az országos átlag 2,1-szerese. Hasonló a helyzet a Fejér megyében legalább 50 főt foglalkoztató ipari vállalkozások esetében is – ahol a 2008-09 közötti visszaeséshez képest 12% növekedést állapíthatunk meg. Az ipari termelést a megyében meghatározza a feldolgozó ipar teljesítménye. Két ágazat növelte a kibocsátást: a fémalapanyag és fémfeldolgozási termékek, valamint a számítógép, elektronikai, optikai termékek kibocsátása bővült 10-13%-kal. Nőtt a gumi, műanyag, nemesfém előállított mennyisége is. A járműipar kibocsátása stagnált. Az élelmiszeripar pedig 5,3%-al elmaradt. Meg kell említeni, hogy a feldolgozóipari termékek 4/5-ét exportra termelték. Jellemző, hogy a gépipar termékeinek 94%-át külföldön értékesítették. Fejér megyére jellemző a tőkekoncentráció, azaz az össztermelésnek és az export teljesítménynek 9/10-ét a legalább 250 főt foglalkoztató nagyvállalatok adták. Ebből a következő megállapításokat és tendenciákat vonhatjuk le:

- Fejér megye ipara, **feldolgozóipara** nagymértékben a külföldi piacokhoz, elsősorban a német piacokhoz kötődik. Ennek, valamint az euró és a magyar fizetőeszköz viszonyának függvényében keletkeznek kihasználatlan kapacitások, egyik évről a másikra 10%-ot jelentősen meghaladó teljesítmények, majd visszaesések.
- Határozottan törekedni kell – az **európai piacok** megtartása mellett – a közép-európai és keleti piaci lehetőségek bővítésére, „a több lábbon állásra”.
- A feldolgozóipar meghatározó jelentőségűvé vált.
- A nagyvállalatok és a **mikro-, kis-, és középvállalkozások** beszállítói válását, az innováció térbeni kiterjesztésével, a **szakképzés** és a piacra jutás elősegítésével, nem utolsósorban a foglalkoztatottság bővítésével kiemelten kell támogatni.
- A szakképzés terén a Kereskedelmi és Iparkamara rég várt lehetőséghez jutott. Ugyanakkor számolni kell a rendkívül alacsony gyermeklétszám következtében tanulóihiánnyal, a divatszakkák elszívó hatásával és a külföldi munkavállalás növekvő lehetőségével. A közel 40%-os szakképzési lemorzsolódást a képzés átalakításával, szociális programok indításával és elsősorban a pályakezdő szakemberek megbecsülésével alapvetően meg kell reformálnunk.
- Az **exportteljesítmény** szintje meghatározó Fejér megyében, mind az ipari növekedés, mind a foglalkoztatottság viszonyában. A fejlesztési források kialakításánál tehát a kutatás-fejlesztés, a technológiai transzfer, az innováció kapjon nagyobb teret és Fejér megye legyen részese a magyarországi ipari, szerelési, logisztikai klasztereknek (Győr – Mór – Székesfehérvár – Dunaújváros - Kecskemét ipari együttműködés).
- Az **építőipar** drámai mértékű visszaesését nem lehet egy megyében megállítani, a fenntartható fejlődés útjára állítani. Az út- és mélyépítő ipar, a vízi közmű beruházások, valamint az épületszigetelés, karbantartás, telephelyfejlesztés jelenthet némi megrendelés-állományt. Az építőipari hálózat kialakulása elősegítheti a megye építőipari kapacitásának átmentését és új cél- és eszközrendszerének kialakítását.

4. Turizmusfejlesztés

ld. előbb

5. Integrált terület- és településfejlesztés

Fejér megye elkészítette és elfogadta 2009-ben a megye szerkezeti tervét és szabályrendeletét, területrendezési tervét. Ennek megalapozó munkarésze azonban az ezredforduló kezdetéről eredeztetik, ezért szükséges a fejlesztési koncepció és program. Éppen ezen előterjesztés keretében, továbbá az OTK felülvizsgálata folytán, majd ezzel párhuzamosan a megye gazdálkodó szerveivel és önkormányzataival, térségi tanácsaival közösen ki kell alakítanunk a megye gazdasági programját, amely szervesen illeszkedik Magyarország közép-, hosszú- és nagytávú programjaihoz. Néhány ezen időszakban megtehető intézkedés azonban egyértelmű:

- a megyei önkormányzat törvényi felhatalmazás alapján – Konzultációs Fórumain keresztül – intenzív egyeztetésekkel biztosítsa egyrészt az ágazati célok (KÖZOP, TÁMOP, KEOP, TIOP stb.) Fejér megyei illeszkedését és megvalósulását, másrészt a megyei jogú városok fejlesztési céljainak integrálását. Fontosnak tartjuk, hogy az egészségügyi, oktatási, szociális, közgyűjteményi intézményeinek tulajdonosváltása és felügyelete továbbra is harmonikusan illeszkedjék a megye közszolgáltatási feladatainak sorába. A térségi és települési szerkezeti terveknel – törvényi keretek között – fokozott figyelmet kell fordítani nemcsak az országos és európai célok elérésére (pl. közlekedési hálózatok, vasúthálózatok, NATURA 2000, víz keretirányelvek), hanem javuljon a települések országos és megyei prioritások befogadására való képessége. Ezek között megismételjük az önkormányzati minimum vagy közszolgáltatási szint elérésére való törekvést, a fenntarthatóságot, a fokozott és Fejér megyében különösen jelentős termőföld védelmet, felszíni és felszín közeli ivóvízkincs védelmét, az öntözött felületek kiterjesztését, a vidékfejlesztési célok megvalósításához szükséges helyi szabályrendszereket.

6. Közösségi közlekedés és környezetfejlesztés

ld. előbb

7. Humáninfrastruktúra fejlesztés

ld. előbb

8. Székesfehérvár és Dunaújváros Megyei Jogú Város tervezett időszakra vonatkozó prioritásai és folyamatban lévő fejlesztései

Székesfehérvár az ország gazdasági, logisztikai, közép- és felsőfokú oktatási, kulturális, vidékfejlesztési politikájának meghatározó szereplője. Az infrastruktúrafejlesztés országos programjaiban való részvétel meghatározó a város életében. Folytatódik a nyugati elkerülő út III. ütemének és csomópontjainak építése. Befejeződik az ország legnagyobb szennyvízprogramjának építése a várost környező településekkel együtt. Az intézmények kormányzati, városi továbbá az egyházi és civil szféra által fenntartottaké – átvétele után – megyei, városi, városrészi igényeket kielégítő, kulturális, oktatási, szociális és közgyűjteményi intézményeket kíván fenntartani a Budapest után leggazdagabb gyűjteménnyel rendelkező város. A Nemzeti Emlékhely középtávon való méltó kialakítása, a szakrális központ létrehozása nemzeti ügy. A megyeszékhely integrált városfejlesztési stratégiát kíván megvalósítani, amely a történelmi városon kívül, azzal szerves egységben, új kereskedelmi kulturális színtereket, közösségi tereket kíván létrehozni. Ezek kapcsolódnak a város történelmi emlékeihez, évfordulóihoz. A közösségi közlekedés fejlesztése terén meghatározó a Székesfehérvár vasútállomás intermodálissá való fejlesztése, a Budapest-Székesfehérvár-Boba vasútvonal korszerűsítése és a buszhálózat korszerűsítése. Ezt indokolja a város időszakonkénti kritikus levegőtisztasági állapota is. A bajnokok városában a meghatározó csapatsportok (jégkorong, labdarúgás, kosárlabda, kézilabda, teremlabdarúgás) de a többi sportág kiváló eredményei is egy 5-6 ezer néző befogadására alkalmas multifunkcionális sportcentrum megépítését teszik indokolttá, amely alkalmas konferenciaturizmus és kulturális rendezvény megrendezésére. Az egyik legnagyobb

fejlesztési cél, hogy a város szervesen működjön együtt **városkörnyékével** és a **Velencei-tó** térségével. Ez nemcsak a rendezési tervek összhangját, közlekedési hálózatok, lakó- és ipari parkok rendezettebb elhelyezését jelentheti, hanem egy közös infrastruktúra és tarifarendszer kialakításának hosszabb távon történő beindítását hozhatja. A Város közgyűlése úgy döntött, hogy a közművállalatokat és a közösségi szolgáltatásokat, azok fejlesztését saját kézbe veszi, visszavásárolja. Ennek nemcsak az árképzésben, a fenntartható és összehangolt szolgáltatásfejlesztési programjában van jelentősége, hanem a közfoglalkoztatásban és annak jövedékeinek a visszaáramoltatásában is. A Szent György Kórház – amely része lett a Közép-Magyarországi Egészségügyi Régióknak – fejlesztése nem áll meg. Folytatódik a kórház infrastruktúrafejlesztése, sürgősségi osztály és ambulancia, valamint energiaracionalizálási program. Befejeződik a gyermekosztály PIC fejlesztési programja, amely intenzív gyermekellátást teremt. A közeljövőben megkezdődik a pszichiátriai betegek és mozgásszervi sérültek rehabilitációs központjának fejlesztése. A humán-erőforrás képzés szerves részét képezi a fejlesztéseknek, amely a Semmelweis terv része. A Város kiemelt gondot fordít a háziorvosi és járó beteg szolgálat, továbbá a városkörnyéki orvosi ügyeleti rendszer magas színvonalának a fenntartására. A terv időszakában a budapesti és a pécsi egyetemek részvételével, megteremtődik az oktató kórház, gyakorlati orvosképzés feltételrendszere.

Székesfehérvár Megyei Jogú Város bővíteni kívánja a bölcsődei és óvodai szolgáltatást. Ezt a meglévő épületállományból kívánja kialakítani, a gyermeklétszám függvényében. Az oktatási intézmények fejlesztési programját az átmenet után a kormányzati-önkormányzati döntések függvényében tervezi a város. Befejezésül a globális felmelegedés és a város idősödő lakossága – más európai városok mintája alapján – igényli, hogy a forró nyári napokban parkosítással, fásítással, a közterületek öntözésével a hűtési rendszerek fokozatos kialakításával „lakhatóbbá” válják, a közösségi szolgáltatások pedig kövessék a város polgárainak közművelődési, kulturális, az önkéntes és az önszerveződésen alapuló közösségi programokban való részvételét.

Székesfehérvár területén illetve térségében a Kormány által átvett, korábban megyei feladatokat ellátó, fejlesztés alatt álló intézmények sora található:

- a Megyei Levéltár több kormányzati cikluson áthúzódó, címzett támogatásból induló fejlesztés két egymást követő megyei önkormányzat számára is jelentős hitelfelvétellel járó elhúzódó beruházás lett. A Megyei Levéltár igen jelentős szakmai és tárgyi befogadóképességgel rendelkezik, amely képes regionális vagy országos feladatok ellátására is.
- a 48 férőhelyes gyermekotthon beruházás, amely nemcsak a gyermek-gondozottak elhelyezését és nevelését oldhatja meg, hanem jelentős mértékben, költségkímélő módon kiválthat a Szent György Kórház területén működő gazdaságtalan üzemeltetésű intézményt. Továbbfejlesztése megyei-városi érdek.
- a megyei szociális intézmények energiaracionalizálása – a Fejér Megyei Ökoaktív 19 programban meghatározott intézményekkel együtt – rendkívül fontos fejlesztési cél.
- Szent István Múzeum – Tác-Gorsiumi kutatási és kiállító helyének, vendégfogadásra alkalmassá tételének bővítése. Gorsium világszám, európai érték.

Dunaújváros jelentősége a megye déli sarkában túlnő a megyehatáron. A Város fő célkitűzései közé tartozik a belváros IVS - funkcióbővítés típusú rekonstrukciója, az országos jelentőségű logisztikai központ bővítése és bekapcsolása a Győr – Székesfehérvár – Börgönd – Dunaújváros - Kecskemét ipari logisztikai együttműködésbe. Ennek részeként bővíti, illetve kialakítja az országos közforgalmi kikötőjét és kezdeményező szerepet tölt be a Duna-menti városok és térségek együttműködési rendszerében. A vízi személyforgalmi közlekedésben, az intermodalitás továbbgondolásával, kerékpárút építésben (amelyet át kell hozni a Dunántúli oldalra), az ivóvíz és öntözővíz kiemelési rendszerek bővítésében és folytatja a partfal megerősítési, valamint a limes örökségvédelmi munkákat. A Város számára létkérdés, hogy nagyvállalataival (Dunaferr, Hankook, Papírgyár) együttműködve csökkenjen a szennyező anyag kibocsátása. A Szent Pantaleon Kórház fejlesztése tovább folytatódik: ez a központi műtő és diagnosztikai épületegyüttes továbbfejlesztését és a humán-erőforrás képzést egyaránt

jelenti. Dunaújváros néhány éve a versenysport fővárosa, most utánpótlás központ. Több sportágban országos bajnokot és kiemelkedő eredményeket mondhat magáénak. A Város tervezi egy multifunkcionális sport és szabadidő célú nagylétesítmény és a nagyfelületű ifjúsági és szabadidő központ sport és rekreációs felületeinek rehabilitációját.

Dunaújváros térsége és a Duna-mente szoros együttműködést feltételez – a Duna Stratégia és az ágazati programok révén, a határon átnyúló programok, az országos és térségi programok összehangolásában. A megye dél-nyugati területeinek foglalkoztatási, oktatási, kulturális, egészségügyi szolgáltatások elérhetőségének javítása kívánatosnak tűnik. Ez a Paksi Atomerőmű bővítése (felülvizsgálata) révén a sárbogárdi és enyingi kistérség egyes részeinek az ágazati, operatív programoknál gyorsabb ütemű bekapcsolását jelentheti a dunaújvárosi „erőtérbe”. A Dunaújvárosi Főiskola speciális jellegén túl a Duna-Völgye Stratégia egyik meghatározó kutató és monitorozó szakemberképző bázisa lett. Ennek a minőségnek a fenntartása, bővítése országos és Fejér megyei érdek.

Velencei-tó és Térsége, Váli-völgy, Vértes Térségi Fejlesztési Tanács

Legfontosabb fejlesztési célú feladat a Velencei-tó vízgyűjtő területének és a Váli-völgynek a fejlesztési koncepciója, programja és egységes rendezési tervének elkészítése. Az Országos Rendezési Terv Törvény, valamint a Fejér Megyei Szerkezeti Terv és Szabályozás meghatározó. A turizmus célú fejlesztéseket úgy kell meghatározni, hogy azok illeszkedjenek a Tó vízminőség védelmi, természet- és környezetvédelmi céljaihoz:

- a Velencén megkezdett kiemelt programot képező beruházások ügyében **kormányzati döntés** szükséges.
- a termálvízkinccs megosztása és hasznosítása meghatározhatja a további fejlesztések volumenét és irányát.
- az ifjúsági sport, valamint a fogyatékkal élő gyermekek táboroztatását és nevelését szolgáló létesítmények kialakítását a meglévő sport, gyermek és ifjúsági célú sportiskola és rehabilitációs központ fejlesztésével javasoljuk összekapcsolni, országos program.
- a Velencei-tó védelmét és egyes sportágak nemzetközi szintű befogadására tételét jelenti, ha kiemelt terv keretén belül program készül a Tó kül- és belterületi partjainak csapadék- és belvízelvezetésére, a Tó vízszintszabályozására. A partfalvédelem elodázhatatlan önkormányzati és állami feladat.
- meg kell oldani a Tó körüli közösségi közlekedés, továbbá a kommunális hulladék gyűjtését és kezelését, oly módon, hogy alkalmas legyen a nyári csúcs és a téli alacsonyabb intenzitású vendégfogadás kiszolgálására.
- a velencei táj értékeinek, a szokásoknak, kulturális és irodalmi emlékeinek a bemutatására (Vörösmarty-ház, Gárdonyi Géza szülőháza, Vajda emlékház, Sajnovics kúria, Alcsúti Arborétum, Katonai Emlékhely és Arborétum, 1848-49 emlékkiállítás és sukorói református templom, Martonvásári Brunswick-kastély és Beethoven Emlékmúzeum, a Velencei-hegység) óriási nemzeti kincs, bemutatásuk és megóvásuk jelentős forrást igényel.

A táji értékek közül kiemelkedik a Velencei-tó és védett területei, az ingókövek, a madárvárta, a Vértes lábánál található Csíkvarsai rét és a Vértes Natúrpark, a Csákvári Geszner-ház, hogy a jelentősebbeket soroljuk fel. A Tó körüli kerékpárút építését úgy kell befejezni, hogy Nadapon és Lovasberényen keresztül teremtsük meg a lehetőségét a királyi városok irányába az eurovelo kerékpárút hálózathoz.

8. **Koordináció** az országos irányító hatóságok által felügyelt operatív programok, azok prioritásai, a térségi, kistérségi, vidékfejlesztési és egyéb ágazati céljai, valamint a megyei önkormányzat céljai között.

4. A megye hatályos, vagy előkészületben levőfejlesztési dokumentumai

Fejér megye területére ill. kiemelt térségére elkészített dokumentumok:

1. Fejér megyei területfejlesztési koncepció 1997 (a Fejér Megyei Területfejlesztési Tanács a 26/1997. (XI. 25.) sz. határozatával fogadott el, majd a 41/1998. (XII. 14.) sz. határozatával módosított.)
2. Fejér megyei környezetvédelmi koncepció (1998)
3. Fejér megyei turisztikai koncepció (a Fejér Megyei Közgyűlés 134/2004. (VII.8) K.h.sz. határozatával lett elfogadva)
4. Fejér megyei kistérségek összehangolt stratégiai programja 2003.
5. Fejér megyei hulladékgazdálkodási terv (a Fejér Megyei Közgyűlés a 19/2004.(IV.23.) K.r. sz. rendeletével fogadta el)
6. Fejér megyei kistérségek összehangolt környezetvédelmi programja (2004)
7. Fejér Megyei Közgyűlés Gazdasági Akcióprogramja 2006-2010.
8. Fejér Megyei Önkormányzat „Öko Aktív 19 program a zöld jövőért (a Fejér Megyei Közgyűlés a 297/2008. (IX. 25.) K.h.sz. határozatával fogadta el)
9. Fejér megyei területrendezési terv 2009 (a Fejér Megyei Közgyűlés 1/2009. (II. 13.) K. r. sz. rendeletével került elfogadásra)
10. Fejér megye klímavédelmi programja 2009. (a Fejér Megyei Közgyűlés a 347/2009. (XI.19.) K.h.sz. határozattal fogadott el)
11. Velencei-tó-Vértes Kiemelt Üdülőkörzet Területfejlesztési Koncepciója 2002-2012 (az 1117/2003. (XI. 28.) Korm. határozattal került elfogadásra)
12. Velencei-tó-Vértes Kiemelt Üdülőkörzet Területfejlesztési Programja 2007-2011, (a 1117/2005. (XII. 14.) Korm. határozattal került elfogadásra)

A Fejér Megyei Közgyűlés által hozott területfejlesztési témájú határozatok:

1. Jász-Nagykun-Szolnok Megye Közgyűlésének felterjesztéséhez való csatlakozás az M8-as gyorsforgalmi út előkészítésével kapcsolatban (a Fejér Megyei Közgyűlés a 305/2008. (IX. 25.) K.h.sz. határozata)
2. A megyei kulturális örökség védelmének megerősítése érdekében a kulturális örökség jelenségeinek (régészeti, történeti, és néprajzi emlékek) helyi, települési önkormányzati védelem alá helyezéséről, a helyi védelem megvalósításáról (a Fejér Megyei Közgyűlés 393/2008. (XII. 18.) K.h.sz. határozata)
3. A Fejér megyében található, jelentős építészeti értékeket képviselő épített örökségek és kastélyok helyzetéről, környezetvédelmi, kulturális, turisztikai és térségi feladatokba való bekapcsolásuk lehetőségeiről (Fejér Megyei Közgyűlés 396/2008. (XII. 18.) K.h.sz. határozata)
4. Fejér megye területrendezési tervéhez kapcsolódó területrendezési intézkedési javaslatról, területrendezési ajánlásokról és a rendelettel elfogadásra kerülő övezeteken kívül ajánlott övezetekről, valamint a tervezett (Horvátország)- Gyékényes térsége – Budapest – Záhony térsége (Ukrajna) nagysebességű vasútvonal nyomvonalának egyeztetéséről (Fejér Megyei Közgyűlés 3/2009. (II. 12.) K.h.sz. határozata)
5. Fejér megye területére vonatkozó vízgyűjtő-gazdálkodási tervek konzultációs anyagainak véleményezéséről (a Fejér Megyei Közgyűlés 229/2009. (VI.25.) K.h.sz. határozata)
6. A „NABUCCO Földgázszállító vezeték és tartozékai elnevezésű projekt” véleményezéséről (a Fejér Megyei Közgyűlés 258/2009. K.h.sz. határozata)
7. A Víz Keretirányelv hazai megvalósítása – Duna Részvízgyűjtő vízgyűjtő-gazdálkodási Terv Kézirat véleményezéséről (Fejér Megyei Közgyűlés 286/2009. (IX.24.) K.h.sz. határozata)
8. Fejér és Pest megye együttműködéséről, a szerkezeti tervek összehangolása, különös tekintettel a foglalkoztatás, az elővárosi vasúti közlekedés, az egészségügyi szociális

- szolgáltatások, összekötő út építés, kommunális hulladékgazdálkodás terén (a Fejér Megyei Közgyűlés 108/2010. (II.25.) K.h.sz. határozata)
9. Fejér megye és Komárom-Esztergom megye együttműködéséről, a szerkezeti tervek összehangolása, különös tekintettel a foglalkoztatás, az elővárosi vasúti közlekedés, az egészségügyi szociális szolgáltatások, összekötő út építés, kommunális hulladékgazdálkodás terén (a Fejér Megyei Közgyűlés 109/2010. (II.25.) K.h.sz. határozata)
 10. Fejér megye és Somogy megye együttműködéséről, a szerkezeti tervek összehangolása, különös tekintettel a foglalkoztatás, az elővárosi vasúti közlekedés, az egészségügyi szociális szolgáltatások, összekötő út építés, kommunális hulladékgazdálkodás terén (a Fejér Megyei Közgyűlés 183/2010. (IV.29.) K.h.sz. határozata)
 11. Fejér megye és Tolna megye együttműködéséről, a szerkezeti tervek összehangolása, különös tekintettel a foglalkoztatás, az elővárosi vasúti közlekedés, az egészségügyi szociális szolgáltatások, összekötő út építés, kommunális hulladékgazdálkodás terén (a Fejér Megyei Közgyűlés 184/2010. (IV.29.) K.h.sz. határozata)
 12. Fejér megye és Veszprém megye együttműködéséről, a szerkezeti tervek összehangolása, különös tekintettel a foglalkoztatás, az elővárosi vasúti közlekedés, az egészségügyi szociális szolgáltatások, összekötő út építés, kommunális hulladékgazdálkodás terén (a Fejér Megyei Közgyűlés 222/2010. (VII.01.) K.h.sz. határozata)
 13. A Közép-dunántúli Operatív Program előrehaladásáról (a Fejér Megyei Közgyűlés 220/2010. (VII.01.) K.h.sz. határozata)

Kistérségi, települési szintű programok

1. Székesfehérvár Humán Erőforrás Fejlesztési Stratégiája 2001.
2. Kistérségi anyagok: Dunaújvárosi Kistérség Területfejlesztési Koncepciója és Területfejlesztési Stratégiai Programja 2006.
3. Székesfehérvár és kistérsége területfejlesztési koncepciója
4. Mór Kistérség Fejlesztési Program

Regionális szintű programok

1. Közép-dunántúli Operatív Program 2007-2013
2. Közép-dunántúli Operatív Program 2011-2013 Akcióterve
3. Közép-Dunántúli Régió Regionális Stratégiai Program 2007-2013
4. Fejlesztések a Közép-dunántúli Régióban (kiadvány)

EU-s és Országos szintű programok – melyek Fejér megyét is érintik

1. Országos Fejlesztéspolitikai Koncepció – Fejér megyét érintő fejezetei
2. Országos Területfejlesztési Koncepció – Fejér megyét érintő fejezetei
3. Országos Területfejlesztési Koncepció felülvizsgálata - Fejér megyét érintő fejezetei
4. Jelentés a területi folyamatok alakulásáról - Fejér megyét érintő fejezetei
5. Nemzeti Fejlesztési Terv - Fejér megyét érintő fejezetei
6. Széchenyi Terv - Fejér megyét érintő fejezetei
7. Új Magyarország Fejlesztési Terv - Fejér megyét érintő fejezetei
8. Darányi Ignác Terv - Fejér megyét érintő fejezetei
9. KÖZOP - Fejér megyét érintő fejezetei
10. Kiemelt kormányzati projektek - Fejér megyét érintő fejezetei
11. Kohéziós politika 2014-2020

